

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 10. prosince 2024

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

ŘÍMŠTÍ VOJÁCI SI NECHÁVALI KROUŽKOVÉ PANCÍŘE OPRAVOVAT, POTVRDIL VÝZKUM S ČESKOU ÚČASTÍ

Vykopávky poblíž někdejší římské legionářské pevnosti v německém Bonnu odhalily pozoruhodný nález: celkem 14 kilogramů římské zbroje. Podrobný výzkum nyní přinesl zajímavý závěr: nalezená zbroj byla šrot, který místní řemeslníci využívali k opravám pancířů pro vojáky z nedaleké posádky. Výsledky výzkumu, jenž ilustruje procesy zacházení s kovovými odpady v tehdejší době, zveřejnil prestižní časopis [Antiquity Journal](#). Hlavním autorem článku je Martijn A. Wijnhoven z Archeologického ústavu AV ČR, Brno.

Hromadný nález obsahoval větší i menší fragmenty římských kroužkových pancířů o celkové váze 14 kg. Celkem se podařilo identifikovat části čtyř takových brnění, které se do země dostaly v civilní osadě poblíž starověké legionářské pevnosti *Bonna*. Studium souboru umožnil zajímavý pohled na roli, kterou zde usazení řemeslníci sehráli v řemeslném zajištění vojáků z nedalekého tábora. Na výzkumu spolupracovali vědci ze tří ústavů: LVR-Amt für Bodendenkmalpflege im Rheinland, LVR-LandesMuseum Bonn, oba v Německu, a Archeologického ústavu Akademie věd ČR v Brně.

„Kroužková zbroj je vyrobena z malých, vzájemně propojených kroužků, které nelze roztavit. Poškozené kroužkové pancíře se proto využívaly jako „dárce“ k záplatování jiných. Obdobně se ve starověku opravovaly i některé textilie. Bonnský nález tak pravděpodobně představuje zásobu materiálu určeného k opravám jiných pancířů,“ říká hlavní autor studie Martijn A. Wijnhoven, který se v týmu Archeologického ústavu AV ČR, Brno, zaměřuje na technologii, ale i společenské organizace výroby, distribuce a oprav výstroje a výzbroje římského vojska.

Nález byl do země uložen pravděpodobně kolem poloviny 3. století n. l., kdy byla civilní osada systematicky vyklížena. Když ji poslední obyvatelé opouštěli, museli se rozhodnout, jaký materiál odvézt a jaký ponechat na místě, což do značné míry omezovaly dopravní možnosti. Jak bylo při vyklížení římských vojenských zařízení běžné, kovový šrot, který nebylo možné odvézt, byl často zakopán do příkopů, jam nebo studní, aby nepadl do rukou nepříteli.

Kontakt pro média: **Markéta Růžičková**
Divize vnějších vztahů AV ČR
press@avcr.cz
+420 777 97 0812

Pavla Růžičková
Archeologický ústav AV ČR, Brno
ruzickova@arub.cz
+420 723 026 765

„Panciře z bonnského nálezu měly ekonomickou hodnotu, jen dokud existovala poptávka po opravách od blízké vojenské posádky. Avšak s ústupem římské armády z pevnosti přibližně ve stejné době tato zásoba ztratila svůj účel, proto ji zakopali,“ doplňuje Martijn A. Wijnhoven.

Lokalitu zkoumala instituce LVR-State Service for Archaeological Heritage v roce 2008 a 2012. Kroužková zbroj byla nalezena v roce 2012.

Více informací: **Dr Martijn A. Wijnhoven**
Archeologický ústav AV ČR, Brno
wijnhoven@arub.cz

Publikace: <https://doi.org/10.15184/aqy.2024.178>

Fotogalerie:

Obr. 1. Velký blok kroužkového pancíře nalezený v Bonnu (foto: J. Vogel)

Obr. 2. Vlevo: Detail sarkofágu Ludovisi (Řím), polovina 3. století n. l., zobrazuje nosiče odznaků v kroužkovém pancíři s krátkým rukávem (foto: M. A. Wijnhoven). Vpravo: Digitální rekonstrukce kroužkového pancíře z Vimose (Dánsko), druhá polovina 2. až počátek 3. století n. l. (rekonstrukce: A. Moskvín & M. A. Wijnhoven)

Obr. 3. Příkladky kroužků z brnění z doby římského císařství nalezených ve Velké Británii, Německu a Chorvatsku (foto: M. A. Wijnhoven)

Obr. 4. Detail nejlépe dochované části bloku kroužkového pancíře z Bonnu (foto: M. A. Wijnhoven)

Obr. 5. Hlavní autor článku věnovaného kroužkovému pancíři z Bonnu Martin A. Wijnhoven